Pane náměstku, necigaňte...

DALIBOR NEDĚLA

Tak trochu podvědomě tuším, proč se u nás na jižní Moravě říká lhaní tak, jak je uvedeno v titulku, ale tohle slovo má, alespoň pro mě, svoji poezii, tak jsem ho rád použil. V minulém čísle Nového života se objevily dvě reakce od zastánců nové Chráněné krajinné oblasti (dále CHKO) Soutok. Příznačné je, že obě jsou od profesionálů živících se zelenou politikou na zelených úřadech (viz přešlapování pana náměstka Pelce na nedávné tiskové konferenci strany zelených za zády předsedy, pana Lišky).

Článek pracovníka CHKO Pálava pana Miklína nemá smysl komentovat. Pan z CHKO už ani nedokázal skrýt to, že je melounem skrz na skrz (zvnějšku zelený, uvnitř červený), kdy se prakticky zmohl jen na argumenty, že daňky a jeleny budou na Soutoku střílet bohatí Rakušané a místní politici a že odpůrcům CHKO jde „pouze o jejich vlastní okamžitý zisk". Napsat se dá na takové blbosti spousta řádků, ale valného smyslu to nemá. Snad jen, kdybych byl příslušníkem buržoazie, tak bych si mohl s panem Miklínem zanotovat, že kapitalismus je naším společným nepřítelem...

Pan náměstek Pelc mě označil za lháře a tam, kde se mu to hodí, mě chytá za slovo a manipuluje s fakty. Říká, že lužní lesy na Soutoku jsou chráněny stejně jako smrkové monokultury na Vysočině. Troufám si tvrdit, že je to naprostý nesmysl.

Zatímco Pelcův smrkový les je chráněn podle zákona o ochraně přírody a krajiny pouze jako významný krajinný prvek v kategorii „les", lužní lesy na Soutoku jsou navíc chráněny jako významný krajinný prvek v kategorii „údolní niva". Větší část jich pak spadá pod ochranu Památkové zóny Lednicko-valtického areálu. Všechny lužní lesy od Nových Mlýnů po Soutok včetně lesů na Podluží jsou chráněny Ramsarskou úmluvou o mokřadech a jako evropsky významné lokality v rámci programu NATURA 2000. Další ochranou je vyhlášený přírodní park Niva Dyje. Vyhlásit nad tím vším ještě CHKO, to by oko zeleného byrokrata dojetím zvlhlo a našinec by se z toho tady .....

Úřednická lenost?

Není pravda, že jsme schopni, jak tvrdí náměstek Pelc, zajistit ochranu lužních lesů „jen specializovanými opatřeními, které obsahuje plán péče" (myšleno plán péče nové CHKO). Tady velmi výrazně podezřívám ministerské úředníky z typické lidské vlastnosti – lenosti. On totiž existuje jeden velmi účinný nástroj na ochranu, a tou je takzvaná smluvní ochrana.

Jednoduše řečeno, stát (úředník) se dohodne (uzavře smlouvu) s majitelem pozemku a tam si spolu domluví předmět ochrany a také opatření, která se budou dělat. Jenže je to daleko pracnější, to by hordy pražských úředníků musely začít pracovat. Musely by identifikovat majitele pozemků, zjistit, zda je na jejich pozemcích vůbec co chránit, a uzavřít s nimi smlouvu tak, jak je to běžné ve vyspělých státech západního světa. Ale ono je jednodušší šmahem vyhlásit území o rozloze čtrnáct tisíc hektarů jako CHKO, kde jsou mimo jiné výrazně zastoupena i pole!?, než se snažit dohodnout se s vlastníky. Nakonec by se totiž ukázalo, že chránit se bude jen zlomek z té obrovské masy území, ale to se našim ochranářům prostě nehodí do krámu, protože by ztratili možnost rozhodovat.

Už samotné konstatování jednoho z nejvyšších úředníků ministerstva, že vyhlašování soustavy NATURA 2000 „zanechalo za sebou jistou hořkost", je potvrzením mých slov, že při vyhlašování soustavy NATURA nás ministerští úředníci obelhali. Laicky řečeno, NATURA 2000 se skládá ze dvou prvků. Z ptačích oblastí, kterou břeclavská samospráva s ministerskými úředníky k naší spokojenosti vykomunikovala (protože jsme dostali prostor a čas k jednání), a z evropsky významných lokalit. A právě tady nás pražští úředníci podrhli. Proběhlo předjednání na zdejším úřadě, a potom NIC. Prostě si vyhlásili evropsky významné lokality a mimo jiné odstřelili takzvaný malý obchvat v Břeclavi.

Chybí jasné důkazy

Od ministerstva životního prostředí bych mimo jiné očekával (pokud chtějí obce přesvědčit o prospěšnosti CHKO), že před zdejší samosprávy předstoupí s ucelením materiálem, na kterém budou po dobu deseti patnácti let pracovat odborníci. Z něj by mělo být patrné, že za dobu „ničení Soutoku" ubylo tolik a tolik lokalit a chráněných druhů. Ale na zjišťování těchto údajů nikdo nedělal, navíc není čas (CHKO je nutné vyhlásit přece hned a okamžitě) a především na tom není žádný zájem.

Ono by se také třeba ukázalo, že už je to takový světa běh, že některé druhy ubývají, některé přibývají (a důvodů může být spousta). A také bych čekal, že stejný materiál odborníci představí třeba na CHKO Pálava. A možná by se zjistilo, že i když je Pálava chráněná nějakých třicet let, tak tam chráněné druhy rostlin a živočichů přibývají a mizejí bez ohledu na to, že nad nimi úředník z CHKO drží ochranou ruku. Jen pro zajímavost uvádím, že za posledních pětadvacet let vyhynulo na Pálavě pět druhů motýlů. Pokud se nemá státní ochrana přírody rovnou stydět, tak by se alespoň mohla červenat.

Místo toho jsou vyjádření a argumenty ochránců plné ochranářského slovního balastu o chřadnutí lesů, změnách charakteru řady stanovišť, o zachování harmonické krajiny, o koncepčním rozvoji obcí ve spolupráci s CHKO, o degradaci krajiny na průmyslový dřevařský závod, o zachování atraktivní přírody, o zajištění odpovídající péče (pokud vám to připomíná brožurkové fráze z doby před dvaceti lety, tak to není shoda náhod...).

Zatímco nás politici masírují tím, že správu území je nutné co nejvíce přiblížit lidem, že problémy se mají řešit v místě, tak opak je pravda. My jsme ti hloupí z venkova, a Ti s patentem na rozum z Prahy nám řeknou, jak se máme chovat, co je správné a co máme dělat.

Autor je tajemník Městského úřadu Břeclav